

Under the auspices of
the Secretary General of
the Council of Europe,
Mr Thorbjørn Jagland

Manifest Evropského venkovského parlamentu

je výstupem druhého Evropského venkovského parlamentu
konaného ve dnech 4. - 6. listopadu 2015 v rakouském Schärdingu za přítomnosti 240
účastníků ze 40 evropských zemí.

1. My, zástupci mnoha lidí a organizací pocházejících z venkovské Evropy, jsme přijali tento Manifest jako vyjádření tužeb, závazků a požadavků venkovského obyvatelstva, které byly navrženy během několika setkání v mnoha zemích v rámci kampaně Evropského venkovského parlamentu 2015.
2. Rozmanitost venkovských oblastí. Hluboce si ceníme různorodosti evropské krajiny a jejich obyvatel, které vyplývají z geomorfologie, klimatu a biodiverzity pevniny a moří, stejně jako dlouhé historie lidského působení na celém kontinentu. Tuto pestrost v kultuře a přírodních zdrojích vidíme jako obrovskou příležitost pro budoucí blahobyt všech lidí v Evropě.
3. Společné hodnoty. Uznáváme společné hodnoty, které spojují evropské obyvatele – demokracii, rovnost, právní pořádek, uznání lidských práv, ducha spolupráce. Jsme ohromeni společnými tématy, které byly výsledkem kampaně Evropského venkovského parlamentu napříč Evropou, od Atlantiku po Černé moře a od Skandinávie po Středomoří.
4. Kvalita života. Lidé žijící ve venkovských oblastech Evropy si velmi váží kvality života, kterou jim venkov, farmy, vesnice a malá města, pobřežní oblasti a ostrovy, hory, lesy, volně žijící zvěř, krajina, zdravé životní prostředí a kulturní dědictví nabízejí.
5. Obavy z podmínek na venkově. Navzdory veškerým pozitivům jsme velmi znepokojeni omezeností venkovské ekonomiky, nedostatkem uspokojující a dobře placené práce, ztrátou obyvatelstva odchodem mladých lidí, který způsobuje demografickou nerovnováhu, poklesem služeb, chudobou a sociálním vyloučením znevýhodněných lidí nebo etnických menšin a zhoršováním kvality životního prostředí.
6. Potřeba konat. Jsme přesvědčeni, že tyto výzvy je potřebné řešit nejen pro prospěch venkovských komunit, ale také pro prospěch celé evropské populace. Všichni jsme závislí na

potravě, energii, vodě a nerostech vyprodukovaných ve venkovských oblastech. Farmáři, podniky a další venkovští aktéři vytvářejí společné bohatství pro celou Evropu. Venkovské oblasti významně přispívají ke zmírnění klimatických změn, rekreaci, veřejnému zdraví, sociálnímu, ekonomickému a duchovnímu bohatství.

7. **Práva. Prosazujeme** právo k plnému uznání důležitosti venkovských oblastí a komunit všemi lidmi a institucemi v Evropě, a to právo na kvalitu života a životní úroveň stejnou jako ve městech a právo na plnou účast v politických procesech. **Žádáme** vlády na všech úrovních k uznání těchto práv. Muži a ženy by měli mít stejná práva ve veškerých politických aspektech a opatřeních týkajících se venkovských komunit.
8. **Vize.** Naše vize o budoucnosti venkovské Evropy je plná energických, inkluzivních a udržitelných venkovských komunit, doplněná rozličnou venkovskou ekonomikou a kvalitním životním prostředím a kulturním dědictvím. **Věříme**, že venkovské komunity, představené v této vizi, mohou být dlouhodobými významnými přispěvateli k prosperující, mírumilovné, spravedlivé Evropě, stejně tak jako pro udržitelnost globální společnosti.
9. **Partnerství.** Snaha o naši vizi vyžaduje v každém státě svěží a spravedlivé partnerství mezi lidmi a vládami. My, venkovské obyvatelstvo a organizace víme, že máme odpovědnost poskytovat vedení a různé akce na podporu všeobecné spokojenosti. Zároveň však **požadujeme**, aby vlády na všech úrovních (a také evropské instituce) pracovaly na tom, aby toto klíčové partnerství bylo efektivní.
10. **Zpráva o stavu venkovských oblastí.** **Vyzýváme** Evropskou unii, aby zorganizovala rozsáhlý průzkum stavu venkovských oblastí napříč EU a jejich přínos pro blaho EU, který mají v současnosti a mohou mít i do budoucnosti. Zpráva o tomto průzkumu by měla být publikována do roku 2017, k příležitosti 30. výročí publikace "Budoucnost venkovské společnosti". Její výsledky by se měly promítnout v lepším cílení na venkovské oblasti v rámci všech relevantních evropských programů a fondů. Přejeme si využít postupy Evropského venkovského parlamentu k tomu, aby byly venkovské komunity schopné ovlivnit přípravu strategií rozvoje po roce 2020.

Žádáme Radu EU, aby zvažila přezkoumání stavu a potřeb venkovských oblastí ve všech členských státech.

11. **Odvrácení klesající spirály.** Životnost mnoha regionů je ovlivněna tzv. "klesající křivkou". Ztráta populace (zejména mladých lidí) vede ke snížení životaschopnosti a kvality venkovských služeb a zapříčiňuje oslabení místní ekonomiky, které podněcuje ještě vyšší ztrátu populace. Pro zvrát této křivky **vyzýváme** k soustředěnému úsilí zúčastněných venkovských partnerů, organizací a vlád a zároveň k uvědomění si hodnot života na venkově (na rozdíl od měst), posílit kvalitu venkovských služeb, diverzifikovat venkovské ekonomiky a umožnit mladým lidem na venkově zůstat nebo se tam vrátit.
12. **Mladí.** Mnoho mladých lidí je připraveno zůstat, nebo se na venkov přestěhovat a převzít zodpovědnost jako zemědělci, podnikatelé nebo běžní občané. Mladí lidé potřebují zajímavé zaměstnání, účelně zaměřený systém vzdělávání a odbornou přípravu vycházející z místních potřeb, přístup k pozemkům, bydlení a úvěrům, společenské a kulturní aktivity určené pro mladé lidi, stejně tak jako konkrétní podporu pro mladé podnikatele a zemědělce. **Vyzýváme** vlády a občanskou společnost, aby plnily tyto požadavky a umožnily mladým lidem aktivně se podílet na politických procesech.

Podporujeme požadavky mladých lidí na potřebu vytváření parlamentu pro mládež, a to na národní i evropské úrovni.

13. Uprchlíci. Příchod zoufalých lidí z oblastí zasažených konfliktem či jinými problémy, kteří hledají útočiště a nové životy v Evropě, vyvolává potřebu jednat i v našich sítích. **Vyzýváme** vlády a ostatní organizace k co nejrychlejšímu vyřešení příčin této krize, a to dobrosrdečným způsobem na základě solidarity mezi lidmi. Věříme, že příchod a následná integrace nově příchozích lidí může být příležitostí pro venkovské oblasti, zvláště pro ty s ubývající populací. Proces integrace musí zahrnovat nezbytnosti jako je vytváření nových pracovních míst, investice do bydlení, služeb a infrastruktury. Úspěšná snaha/úsilí o integraci by měla být oslavována.

14. Chudoba a vyloučení. V boji s chudobou a sociálním vyloučením už byl Evropě zaznamenán posun a zlepšení. Nicméně milióny lidí jsou stále vystavovány chudobě a různým druhům sociálního vyloučení. Sociální a teritoriální koheze jsou nedílnou součástí naší evropské vize. **Požadujeme** trvalé úsilí, které bude vyvinuto na podporu začlenění a plné zapojení do společnosti. Zvláště pokud jde o potřeby romských komunit v mnoha evropských zemích, které patří mezi nejchudší a nejvíce vyloučené z celé evropské venkovské populace. Romská populace by měla být uznána za osoby se stejnými právy na vhodná pracovní místa, stejně tak jako právo na vzdělání jejich dětí. Všichni lidé mají talent a schopnosti, které mohou nabídnout.

15. LEADER a CLLD. Jsme zastánci územního, integrovaného a partnerského přístupu “zdola-nahoru” uplatňovaném v rozvoji venkova. Přejeme si široké uplatnění principu LEADER i v jeho širším pojetí Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), a to jak v rámci EU, tak i mimo ni. Jsme velmi znepokojeni nedostatečnou integrovaností procesů regionálního rozvoje a rozvoje venkova v mnoha zemích. **Naléhavě vyzýváme** instituce a vlády v rámci EU, aby vložily důvěru do místních akčních skupin, rozšířily jejich financování, přizpůsobily svá pravidla a postupy pro potřeby venkovských komunit, a aby zajistily skutečně integrovaný přístup k místnímu rozvoji a k využití multi-fondového financování. Naléhavě žádáme všechny sektory v zemích západního Balkánu a Černého moře, aby položily základy partnerství mezi všemi odvětvími pro použití LEADER a CLLD.

16. Venkovské služby a infrastruktura. Základní venkovské služby jako jsou obchody, poštovní služby, školy, základní zdravotní péče a veřejné doprava, stejně tak jako sociální infrastruktura, jsou životně důležitými pro kvalitu života ve venkovských oblastech. Odpovídající fyzická infrastruktura - vodovody, kanalizace a elektřina, dodávky energie, dopravní systémy - je také nezbytná. Nicméně v mnoha venkovských oblastech jsou venkovské služby dostupné zřídka či úplně vymizely. Nedostatečná infrastruktura pak může přispívat k “začarovanému kruhu” úpadku venkovských oblastí. **Vyzýváme** vlády a poskytovatele služeb, aby uznaly právo venkovských lidí na odpovídající infrastrukturu a přiměřený přístup ke všem základním službám, a umožnily účast venkovských společenství na rozhodování a přijmu opatření k zajištění odpovídajících služeb a infrastruktury pro naše potřeby.

17. Širokopásmové připojení a mobilní komunikace. Přístup k velkokapacitním telekomunikacím je zásadní pro sociální, kulturní a ekonomický život všech Evropanů, stejně jako pro poskytování služeb. Venkovské oblasti mají, vzhledem k jejich vzdálenosti a řídkému osídlení, zvláštní potřeby pro efektivní telekomunikace. Nicméně mnoho venkovských oblastí, zejména ve střední a východní Evropě a okrajových regionech EU, je v současné době vážně znevýhodněno nedostatkem telekomunikačních systémů. **Vyzýváme** vlády, nadnárodní investory a poskytovatele telekomunikačních služeb, aby naléhavě pracovaly na umožnění přístupu

k vysokorychlostním širokopásmovým připojením a mobilních služeb pro venkovskou populaci - a v případě potřeby povolit venkovským komunitám potřebné kroky k zajištění této služby.

18. Místní a sub-regionální ekonomiky. Venkovské oblasti v Evropě zahrnují tisíce místních a sub-regionálních ekonomik, které zahrnují mikro podniky, malé a střední podniky, které jsou zásadním zdrojem obživy komunit a významně přispívají k rozšíření ekonomik evropských národů. **Prosazujeme** posílení vitality a životaschopnosti těchto místních a sub-regionálních ekonomik v celé venkovské Evropě. Provedení se bude v jednotlivých oblastech lišit, ale může zahrnovat iniciativy v různých odvětvích - v zemědělství, lesnictví, rybolovu, výrobě energie, výroba včetně podniků s přidanou hodnotou, dodavatelských řetězcích, cestovním ruchu a v odvětví služeb; také v podnicích založených na IT. Velký prostor je otevřen i pro sociální podniky. Velmi důležité je zajištění všestranného poradenství, podpory podnikání a úvěrových služeb, stejně tak odborného vzdělávání a odborné přípravy přesně zaměřené na existující a potenciální pracovní příležitosti.

19. Malé a rodinné farmy. Uznáváme, že komerční farmy významně přispívají k evropskému hospodářství. Jsme však vážně znepokojeni s úbytkem pracovních sil v zemědělství a milionů malých a rodinných farem v rámci EU a v jihovýchodní Evropě a černomořském regionu, zvláště pak v odlehlých oblastech, v horských oblastech a na ostrovech. Tyto farmy poskytují obživu milionům rodin, dodávají potraviny na místní trhy, tvoří společenství tisíců komunit a udržují tradiční způsob života, na němž závisí zdraví země, krajiny, ekosystémů a kulturní dědictví. Mohou si zachovat životaschopnost vytvářením družstev a společenských zemědělských podniků, kolektivní přidanou hodnotou pro své výrobky, diverzifikací příjmů a místních ekonomik; a postupně vytvářet větší pozemní jednotky. **Naléhavě žádáme vlády**, dárce, organizace občanské společnosti a venkovské komunity, aby uznaly a podporovaly rodinné zemědělství jako životaschopný evropský model.

20. Malá města. Malá města, kterých jsou v Evropě tisíce, mají zásadní význam jako sociální, hospodářská a kulturní centra pro venkovské komunity. Jsou centry obchodu, veřejných a sociálních služeb, středních škol a zdravotní péče; nabízejí velké příležitosti pro cestovní ruch; a společně významným způsobem přispívají k regionální a národní ekonomice. Nicméně nejsou uznány jako hlavní cíl národních nebo evropských politik a programů a často nejsou vnímána ani jako venkov, ani jako město. **Doporučujeme** proto zaměření hlavního proudu Evropské unie na malá města, na uznání jejich významné společenské a ekonomické role pro venkovské oblasti a jejich životaschopnost; a také větší zaměření na potřeby malých měst v rámci národních politik.

Vyzýváme k posílení spolupráce mezi komunitami, organizacemi a veřejnými orgány ve venkovských a městských oblastech za účelem získání prospěchu v sociálních, kulturních a hospodářských vztazích, které takováto spolupráce může přinést; a posílení intenzivní výměny názorů a osvědčených postupů mezi zúčastněnými subjekty ve venkovských a městských oblastech.

21. Změna klimatu a přírodní zdroje. V průběhu příprav konference Organizace spojených národů O změně klimatu **prosazujeme** významnou roli venkovských oblastí v Evropě, kterou mohou hrát v boji proti změně klimatu a zachování přírodních zdrojů; a také uznáváme potřebu pomoci venkovským oblastem, aby se dokázaly klimatické změně přizpůsobit. Více než 40 % povrchu Evropy zaujímají lesy, které mohou zachytit a přeměnit uhlík a které významně přispívají k využití obnovitelných zdrojů surovin a energie. Venkovské oblasti jsou výhodně umístěné tak, aby uspokojily rostoucí poptávku po obnovitelných zdrojích energie z větru, vody, moře, slunce, geotermálních a dřevěných zdrojů, a to takovým způsobem, který respektuje nedotčenou přírodu

a životní prostředí a který přináší přímý prospěch a zaměstnanost do venkovských komunit. **Vyzýváme** k zvýšení využití agro-lesnictví, agro-ekologie a bio-ekonomických přístupů. **Rovněž vyzýváme**, aby byly vzaty v potaz podmínky související se změnou klimatu při definování znevýhodněných regionů při přidělování finanční podpory.

22. Západní Balkán a jihovýchodní Evropa. Venkovské komunity a ekonomiky v zemích západního Balkánu a zemích jihovýchodní Evropy jsou hluboce ovlivněny politickou nestabilitou v regionu. Proces přistoupení k EU je v pořadí. To zpomaluje proces politických reforem. Rozvoj venkova vlády vidí jako nízkou prioritu. **Naléhavě žádáme**, aby EU oživila proces vyjednávání o vstupu, včetně mnohem účinnější podpory rozvoje venkova.

23. Vedení (leadership) v oblasti rozvoje venkova. Uznáváme důležitou roli vedení na všech úrovních i mezi úrovněmi. Jsme si vědomi, že prvotní odpovědnost za identifikaci potřeb a poskytování řešení spočívá na nás, venkovských subjektech. Nicméně vedení v oblasti rozvoje venkova zahrnuje kolektivní činnost místní, regionální, národní a evropské úrovně a je charakterizována povinnostmi, komunikací, spoluprací a budováním důvěry. **Vyzýváme** občanskou společnost, vlády a soukromý sektor, aby pracovaly v partnerství, nabízely budování kapacit, zdroje a podporu k posílení prostředí, které podněcuje inovativní, udržitelné a odpovědné vedení pro budoucí lídry.

24. Sítě občanské společnosti. Evropské a národní sítě, které vedly tuto kampaň Evropského venkovského parlamentu, jsou zakořeněny na místní úrovni a v participativní demokracii. Základem jsou lokálně založené iniciativy, tisíce vesnic, akční skupiny, místní sdružení, družstva a další struktury, které poskytují základní služby a podporují spolupráci mezi subjekty na venkově. **Vyzýváme** vlády a Evropské instituce, aby respektovaly nezávislost nevládních organizací a jejich sítí a podporovaly jejich činnost.

25. Partnerství mezi občany a vládou. Jsme přesvědčeni, že efektivní rozvoj venkova požaduje otevřenou mysl a inovativní partnerství mezi lidmi a vládami bok po boku, jako rovný s rovným. **Vyzýváme** zúčastněné strany z venkova, aby pozitivně pracovaly s vládami; a vlády, mezinárodní instituce a příslušné orgány, aby stanovily smysluplné systémy konzultací a spolupráce s cílem umožnit zúčastněným stranám z venkova účast na vytváření a provádění politik; a položily pevné základy pro plodnou spolupráci mezi zúčastněnými stranami z venkova a vládami na všech úrovních.

26. Podpůrné prostředí. **Vyzýváme** vlády, aby vnímaly spolupráci s venkovskými komunitami důvěryhodně a otevřeně, uznávaly jejich právo na sebeurčení a poskytovaly podpůrné prostředí v oblasti práva, regulace, administrace a financí. Toto podpůrné prostředí by zahrnovalo pevný závazek k demokracii a právnímu státu; soudržnost mezi různými aspekty a geografickými úrovněmi politiky v rámci působnosti týkající se venkovských oblastí; zahrnutí venkova do všech relevantních politik a programů; zjednodušený design, citlivé a flexibilní využití regulačních, daňových a finančních systémů k podpoře iniciativ jednotlivců, mikro-podniků, malých a středních podniků, sociálních podniků, družstev a dalších; respektování práv venkovských komunit při tvorbě mezinárodních zákonů a smluv.

27. Vzdělání. Lidé potřebují neustále zvyšovat své schopnosti, přizpůsobit se a zdokonalovat se v oblasti sociálních a ekonomických aktivit v dnešním měnícím se světě. Z tohoto důvodu vzdělávání a celoživotní učení - které začíná již v raném dětství - zaujímá zásadní místo umožňující venkovským komunitám vzkvétat (společně se spoluprací a vytvářením sítí) a plně se zapojovat do rozvojových procesů. Vzdělání a celoživotní učení mají zásadní význam umožnit mladým lidem pochopit

příležitosti bohatého a životaschopného života na venkově, dosáhnout a neustále obnovovat nezbytné dovednosti. Naléháme na vzdělávací instituce, aby zajistily přístup ke vzdělání pro venkovské komunity, a to včetně dálkového vzdělávání a odborné přípravy odpovídající na reálné požadavky života na venkově.

28. Mezinárodní výměny. Věříme, že dosažení udržitelného rozvoje venkova v Evropě může být uskutečněno pomocí výměny osvědčených postupů mezi zúčastněnými stranami z venkovských oblastí a vlád ve všech evropských zemích i mimo ni. **Vyzýváme** k vytvoření evropského přístupu výměných programů, a to prostřednictvím spolupráce mezi vládami, nevládními organizacemi, mezinárodními dárci a dalšími v rámci EU i mimo ni. Hlavní podíl na tomto procesu by měl být proveden Evropskou sítí pro rozvoj venkova (ENRD) a Celostátními sítěmi pro venkov financovanými z EU fondů.
29. Hájení zájmů, aktivity. **Žádáme** síť evropských nevládních organizací, které spolufinancovaly druhý Evropský venkovský parlament, aby jednaly a v úzké spolupráci se svými národními členy a všemi ochotnými partnery hájily v rámci svých aktivit výstupy tohoto EVP (manifestu).
30. Náš závazek. **Slibujeme** vlastní trvalý závazek k dosažení vizí a opatření uvedených v tomto Manifestu. Věříme, že venkovské komunity, vlády a nadnárodní instituce, které spolupracují společně, mohou dosáhnout obnovy venkovských regionů Evropy. S tímto přesvědčením prohlašujeme, že **celá Evropa má/bude žít!**

Vysvětlivka:

Kampaň Evropského venkovského parlamentu 2015 byla spolufinancována třemi celoevropskými nevládními organizacemi – ERCA, European Rural Community Alliance, PREPARE, Partnership for Rural Europe, and ELARD, European LEADER Association for Rural Development. Evropskému venkovskému parlamentu předcházelo 36 národních kampaní, v rámci kterých byly postupně z regionálních úrovní shromažďovány názory a myšlenky venkovských komunit; tyto výsledky pak byly přeneseny a konzultovány na národní úrovni a konzultovány během národních konferencí nebo národních venkovských parlamentů a následně přeneseny na úroveň Evropského parlamentu. Tato kaskáda sběru informací byla završena třídenním zasedáním Evropského venkovského parlamentu, jehož se zúčastnily tzv. delegace ze 40 zemí. Více než 200 stakeholderů se spolu se zástupci vlád a mezinárodních institucí sešli, aby diskutovali závěrečný Manifest. Tento dokument má tvořit základ pro další kampaň zakládajících organizací a pro jejich národní a regionální partnery.

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Dokument byl přeložen organizací ELARD s cílem zpřístupnit dokument široké české veřejnosti. Překlad nebyl postoupen profesionální jazykové korektuře.